

# Çocuk Hakları

Doç.Dr. Tülin Şener

# İnsan hakları

- insanın doğuştan ve **sadece insan olduğu için** sahip olduğu haklardır!

- Çocuk hakları; **çocuklara özgü** insan haklarıdır.
- Çocuk hakları eğitimi, çocukların hakları hakkında bilgi sahibi olmayı, hakların ihlal edildiği durumları fark etmeyi ve tüm insanların haklarını içtenlikle korumayı sağlamayı amaçlar.





- Çocuklar çoğunlukla gelecekle ilişkilendirirler; bugün de birer birey oldukları unutulur.
- Çocuk hakları eğitimi, yetişkinleri, çocuklara – geleceğin değil – **bugünün bireyleri** olarak yaklaşan bir anlayışa çağırır.



# Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi Çocuğun;

- BARINMA
- BESLENME
- EĞİTİM
- SOSYAL YAŞAM
- SAĞLIK
- KATILIM
- HAKLARINI GÜVENCE ALTINA ALIR!!!

# Birleşmiş Milletler

## Çocuk Hakları Sözleşmesine Göre

- Şiddet;
- Bedensel, zihinsel her türlü saldırı,
- Yaralama ve suistimal,
- İhmal veya ihmalkar davranış,
- Kötü muamele,
- Cinsel istismar dahil her türlü sömürüdür. Hiçbir çocuk, işkence veya diğer zalimce muamele ve cezaya tabi tutulamaz.
- Hiçbir çocuk yasadışı veya keyfi biçimde özgürlüğünden yoksun bırakılamaz.











Pakistan'da kızların okuması için kampanya yürüttüğü için Taliban militanları tarafından vurulan 14 yaşındaki Malala Yusufzay, kendi başına gelenlerin bir daha yaşanmaması için verdiği mücadele nedeniyle Nobel ödülünün sahibi oldu..



# BİRLEŞMİŞ MİLLETLER ÇOCUK HAKLARI SÖZLEŞMESİ

Tüm dünya çocukları bu bildirgedeki haklardan din, dil, ırk, renk, cinsiyet, milliyet, mülkiyet, siyasi, sosyal sınıf ayrımı yapılmaksızın yararlanmalıdır.

# Çocuk kim?

- Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşmeye göre **18 yaşına kadar her insan çocuk sayılır.**
- “Çocuk”, yaş grubuna ait genel özelliklerin yanında kendine ait farklılıkları da olan bir bireydir.



# Çocukluk anlayışı;

- Çocukların **kendilerine ait özel** algılayışları ve özel gereksinimleri olduğu, aynı zamanda yaş dönemi, cinsiyet, maddi durum, aile yapısı, eğitim düzeyi gibi toplumsal durumlara göre değişiklikler gösterdiği bilgisine sahip olmak çocukları anlamayı ve davranışlarını algılamayı kolaylaştırır.

# Çocukluk →

- çok hızlı bir gelişim dönemi
- Büyük biyolojik, psiko-sosyal ve bilişsel değişimler
- Gelişimsel sıra aynı **ANCAK**;
- Her çocuk, kendine has özel bir varlık olduğundan ve gelişimini etkileyen farklı toplumsal ve kişisel özellikler bulunduğu için, bu dönemi farklı geçirir.



# ÇOCUK

- dünyanın pasif alıcısı değil, bilgiyi kazanmada etkin role sahip olan bir varlıktır.
- Kendi gelişimini kendisi kurar!
- **AKTİF BİR VARLIKTIR!!!**

# Çocuklarla çalışırken;

- çocuđu tanımak,
- **birey** olduđunu kabul etmek
- çocuğun bireysel ve gelişimsel gereksinimlerine cevap yanıt verecek yeterliliğe sahip olmak

çocuklarla **hak temelli çalışmanın özünü oluşturmaktadır.**



# Çocuklarla Çalışırken Unutmayın!

- Her çocuk farklıdır ve özeldir.
- Her çocuk farklı zamanda ve farklı hızda gelişir.
- Her çocuk farklı yetenek ve eğilime sahiptir.
- Her çocuk kendisini kendine özgü bir biçimde ifade eder, etmeyi tercih eder.
- Çocukların potansiyellerine -yapabilirliklerine- inanmak ve potansiyelleri desteklemek gerekir.
- Yürütülen etkinliklerde süreç sonuçtan daha önemlidir.
- Yürütülen etkinliklere çocukların gönüllü katılımı esas alınır.
- Yürütülen etkinliklere katılmak konusunda tüm çocuklar eşit fırsatlara sahiptir ve hiçbir nedenden ötürü çocuklar arasında ayrımcılık yapılamaz.
- Çocukların eleştirel düşünme becerileri desteklenir.
- Çocukların başarabilme duygusu desteklenir.
- Çocuk birey olarak tek başına değerlidir!

# Çocuklarla kurulacak ilişkinin;

- eşit, şiddetten uzak, baskıya dayalı olmayan, birbirini anlamaya açık, paylaşımcı ve demokratik olması gerekir!